

RANNÉ ZORE

„A hovorili si: „kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“

Ale keď sa pozreli, videli, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký“... (Mk 16, 3-4)

Už je to tu

Na úvod z neveľkej eseje Jula Rybáka, „Už je to tu“ z roku 2012: *„Pavol Strauss kdesi píše, že niekedy pozrie ráno von oknom, „či sa to ešte nezačalo“. – Už je to tu! – taký pocit mi ostal po prečítaní druhého tohoročného čísla Viera a život, venovaného téme „Kríza a jej vplyvy na náš život“. „Neodvratný kolaps“ je na programe dňa. „Nejde pritom len o zlyhanie elit v oblasti morálky, ide o komplexné zlyhanie – intelektuálne, politické, praktické“ (Kočan).*

Napodiv ma to nenaplnilo obavami, ale pokojom a istotou. Stáročia sme utekali od duchovného k materiálnemu svetu, vkladali sme doň kolosálnu ľudskú energiu početných generácií, hlásajúc pritom zo zvyku a zo zistnej vypočítavosti lásku, pravdu, spravodlivosť, slobodu, humanizáciu...“

Som katolícky kňaz, farár v Likavke a rusofil... Tento úvod vôbec nemá byť strašiakom, alebo poplašnou správou. Je uvedením si toho, že prichádzajú k nám veci o ktorých sme sa ani nenazdali, že sa nás raz takto dotknú...

Pôst

Začiatkom pôstneho obdobia – kedy sme ešte netušili, čo nám prinesie a ani sme si nedokázali predstaviť, že Veľkú Noc možno i takto prežiť! – som si do zošita poznamenal: „To, čo by nedokázali všetci kňazi sveta svojimi pôstnymi kázňami, to v celom svete spôsobil „jeden“ koronavírus... Rušia sa dovolenky, oslavy, veľké akcie – kultúrne, športové... Našiel sa spôsob ostať pri deťoch, zamestnávateľia sú nútení akceptovať novú situáciu, aj ten najdravejší biznis sa spomaľuje, ľudia necestujú. Zreálnel čas vnímať skutočné hodnoty. Ba ani na slovo Živého Boha, ktorý by sám viditeľne zostúpil z neba by sme tak nereagovali (tu je nepriama odpoveď na to, kto alebo čo určuje naše životy)...

A dobrý, pokorný Boh čaká, a trpezlivo čaká a trpí z lásky k človeku a neprestáva ho milovať a potichúčky neustále pripomína: *„Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu.“ (Mk 1,15)*

Ako je naraz na všetko, čo je v živote dôležité, čas! Stačí tak málo. Citlivo siahnúť človeku na jeho „istotu“ života (zdravia). Na istotu človeka, ktorý Boha dávno odmietol, zriekol sa ho, ba vyhlásil mu vojnu...

On ale neprestáva milovať, prihovárať sa ľudskému srdcu, obetovať sa za toho, ktorého stvoril z lásky, ako svoje najdokonalejšie dielo... „*Svätý pôst sa započína...*“ (JKS 123)“

Nové časy

Niet pochyb o tom, že žijeme „zvláštne časy“, ktoré by sa dali nazvať aj „časom striedania civilizácií“, alebo „zlomovou dobou“. Je to zákonitosť úplne prirodzená, ako je napríklad striedanie ročných období. Len s väčším časovým horizontom... Je prirodzené, že sa obávame, lebo niet človeka, ktorý by mal skúsenosť takéhoto globálneho zásahu.

No je tu Boh – jediná reálna istota – ktorý tak o svete ako aj o človeku má svoju ideu! Ved' je jeho pôvodcom a jediným zmysluplným zavŕšením. Vyjadrovaťmi, tlmočníkmi onej Božej idey sú prorockí duchovia. Nehovoriac už o Slove, ktorým sa Boh vyslovil vo svojom Synovi Ježišovi Kristovi! Ján nenapísal len tak, z rozmaru: „*Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.*“ (Jn3,16)

„*Prelomová doba, ktorú žijeme, je práve dobou, keď – ináč v pokojných dobách prehliadaní – proroci prichádzajú k slovu; keď z hlbokých existenčných príčin prichádzame k prorokom o radu. Teda k tým, ktorí VIDELI! – lebo tí, čo len VEDELI (a boli ich celé pluky!) – nás dovedli do slepej uličky.*“ (J. Rybák, *Slovenská národná idea a jej zástavnici*, 2015)

Iľjin

Svoju rusofíliu som vyššie uviedol zámerne. Ona mi otvorila široký svet „ruskej duše“. Jedným z prorokov na mojej ceste je ruský filozof Ivan Alexandrovič Iľjin. Pred niekoľkými rokmi som prekladal jeho esej *Заря над Россией* z roku 1940. Je to pohľad človeka úplne preniknutého veľkonočnou vierou, pre ktorého Kristovo zmŕtvychvstanie nie je len konštatovaním historického faktu, ale preniká každú oblasť osobného i spoločenského života. Preto sa žiť dá, preto sa žiť vždy oplatí a aj v tých kritických, či chaotických chvíľach v ňom nachádzame istotu a pokoj... Hoci Iľjin v 1940tom roku píše o Rusku a Rusoch, dnes nám hovorí o našom živote, o našej vlasti a o našom svete. Je to pravda univerzálna! Prosím, tak to vnímajte!

„*Nám nie je dané vidieť veci budúce. Ich sled je pred nami ukrytý, taktiež aj ich časové horizonty. Ako sa vymaní Rusko z toho strašného mraku, ktorým je zahalené, kto odvalí kameň*

od hrobu, v ktorom je „pochované“ – nevieme. Vieme ale, že kameň bude odvalený a že ono povstane k životu!...

V slávny deň Kristovho Zmŕtvychvstania kdesi v podvedomí, ale reálne prežívaš to radostné naplnenie blížiaceho sa; nie podľa zákonov politických súvislostí alebo vedeckých dôkazov, ale očami viery a z nej prýštiacej radostnej a žiarivej istoty. A naša viera nám dáva neochvejnú istotu VZKRIESENIA...

Oproti mysleniu je viera omnoho hlbšia, tajomnejšia, komplexnejšia a životnejšia. Vo viere človek istotu prijíma celým svojim bytím; teda aj rozumom, ale nie iba rozumom; aj slovom, ale nie iba slovom; aj srdcom, aj dušou (nazeraním), aj vôľou, i činom i celou životnou podstatou. A preto veriaca duša nie len že súhlasí s „abstraktnou pravdou“ piatej časti Symbolu viery, ale sa i s láskou obracia ku vzkriesenému Kristovi, prežíva jeho zmŕtvychvstanie ako reálnu oživujúcu skutočnosť; svojou vôľou hľadá spôsob, ako konať skutky hodné onoho vzkriesenia a odovzdáva mu celý svoj život, podriaďujúc mu celý svoj osud...

Preto veriaci kresťan každoročne s celou prírodou prežíva jej jarné vzkriesenie: podľa zmyslového vnímania mŕtva, no v skutočnosti spiaca príroda každú jar spolu s nami slávi svoje vzkriesenie, obnovenie všetkého života.

A práve tu sa ruskí ľudia učili a naučili pravdivo vnímať a aj budovať svoju vlasť: - Rusko ako pozemský Boží chrám; Rusko ako nehynúce tkanivo ducha; Rusko ako dobrú a spoľahlivú silu; Rusko, ktoré sa môže ocitnúť v „tôni smrti“, ba dokonca aj v hrobe, vchod ktorého bude privalený veľkým kameňom, ale ktorému je dané povstať v Kristovi.

Pozemské časy sú dlhotrvajúce a ťažké. S bôľom hľadáme na Rusko nachádzajúce sa v onej „tôni smrti“, v temnote do očí bijúcej bezbožnosti, hriechnosti, strachu, zotročenia a strašných múk. A kameň privalený k jeho hrobu nás gniavi ako najťažšie bremeno nášho života. Ale vidíme a poznávame ho (Rusko) „skrže Krista, s Kristom a v Kristovi“; preto ani najmenej nepochybujeme a nedáme sa zviest' tou hrôzou, čo sa tam deje. Lebo nad Ruskom svitajú ranné zore, zore vzkriesenia.

Nad Ruskom sa zapalujú ranné zore, blíži sa čas jeho slobody! Nevieme kedy a ako sa to stane a tiež nevieme „kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu...“ Ale v Kristovi a spolu s Kristom vieme, že príde ten okamih a my uvidíme – hľa! kameň je odvalený!... Odvalený (...) silou ducha a svetla, silou ktorej „zjav“ je „ako blesk a odev biely ako sneh...“ (Mt 28, 3)“ (И.А. ИЛЬИН, Собрание сочинений, Русская книга, Москва 2001)

Nový život

Pavol Straus si 20. 8. 1948 zapísal: „Svet a jeho civilizácia sa dajú budovať iba na správnom základe myslenia a mravov. Všetky zlyhali. Kresťanstvo poslali do výslužby. A nepôjde to ináč, ako to s ním znovu skúsiť.“ (Pavol Strauss, Súborné dielo 1, str. 206, Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2009)

Poprajme si navzájom odvahu do týchto nových dní, aby sme sa aj my „skrze Krista s Kristom a v Kristovi“ stali novými, veľkonočnými ľuďmi!

POKOJ VÁM! NEBOJTE SA!!!

Paľo Ondřík